

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm XIII. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

SUMMARIUM.

1. *Licentia, qua conceditur, ut studiorum causâ absens à suo beneficio residentiam requirente, fructus tamen sui beneficii, suos faciat, intelligi debet de absentia in loco, ubi vigent studiorum exercitia, & ut in tali loco studiorum causâ moretur absens.*
2. *Et quamvis multi putent, eos ad hunc finem versari debere in locis studiorum generalium, sive Universitariis, alij tamen probabilis contrarium tenent.*

Notandum, Quando Jura Canonica indulgent, ut beneficiarij cum licentia Prælati sui, studiorum causâ absentes, beneficiorum suorum fructus integros, quotidianis distributionibus exceptis, percipiant, intelligi debet hæc indulgentia, dummodo versentur in loco, ubi studiorum exercitia vigent. Ratio est, quia indulgentia hæc ita intelligi debet, ut causa, ob quam concessa fuit, conservetur; sicuti enim dixi in c. 4. hoc tit. quod verba dispositionis intelligi debent cum effectu, ne alioquin sine & utilitate sua privetur, & quandoque noxia seu damnosa fiat; ita cum dicitur, quod gratia percipiendi redditus beneficiales studentibus in absentia competat, accipi debet de ijs, qui in loco studiorum versantur, ubi exercitia studiorum vigent; & non tantum hoc, sed etiam requiritur, ut ipsi in studijs se exerceant, & non tantum ibi morentur, alijs rebus v. g. lusibus, potationibus, saltationibus, linguæ discendæ &c. vacantes. Sicuti ex communi docet *Abb. in C. ultimo n. 6. de Magistris*. Imò *Bartolus in L. semper ff. de iure immunitatis. & in L. unica, not. 1. C. de collegiatis lib. II.* generatim ait, quod ille, qui est in Collegio alicujus artis v. g. mercatorum, pistorum, nec exercet artem, non debet illorum privilegio frui, nec Scholariū, qui Scholas intrat non attendens nec studens, quod præter alios etiam tradit *Abb. in c. 1. n. 39. de Iudicijs*. Et sumitur ex generaliter 40. causa 16. q. 1. Ve-

runtamen si quis dignitatem, aut officium accepit à Republica, illudque non exerceat, non amittit illud ipso Jure, sed per privationem juxta cit. L. uniam, & notavit Fel. in c. Clerici de Iudicijs.

Quæritur. Utrum necesse sit ad lucrandos fructus in absentia, ut beneficiarius studeat in Universitate, seu studio generali. Ita affirmat *And. hic n. 3. Molina n. 6. Abb. in cit. c. ult. n. 6. de Magistris*. Sed contrarium rectius docet idem *Abb. hic ex Hostiensis*, idque colligitur ex textu nostro, solum enim dicitur, eos Clericos indulgentiâ hæc Canonis non fuisse, qui in fraudem se aliò conferunt studiorum prætextu, cum tamen in eo loco nullum, aut non competens studij exercitium vigeat, ergo si in tali loco, sive sit civitas, sive villa, sive castellum, studia vigeant, & consequenter finis arque utilitas, ob quam indulgentia fructus percipiendi studentibus Clericis concessa fuit, ei locus esse debet.

CAPITULUM XIII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Præpositus de Valerij in collatione Præposituræ sibi facta juraverat, quod in Ecclesia sua residere vellet. Sed quia ob negotia ejusdem Ecclesiæ interdum abesse debebat, consuluit Honorium tertium, utrum, salvo juramento suo, absentia hæc defendi possit? Respondet Papa, si in fraudem se non absentet, sed jura Ecclesiæ suæ fideliter prosequendo, quod pro residente haberi debeat, & contra Juramentum suum non agat.

SUMMARIUM.

Juramentum præstitum circa materiam Juris intelligi debet secundum limites materiae subjæctæ.

Notandum. Juramentum præstitum circa materiam Juris intelligi debet secundum limites materiae subjæctæ, ut videlicet ad plus, seu extensius non obliget, quam

quàm Jus requirat, licet obliget intensius, quia obligationi, quæ est ex Jure, sive lege, novam obligationem affert, ex virtute Religionis. Ita docet *Innocent. in C. per rnas n. 2. de arbitris. Abb. hic. n. 4. Molina n. 2.* ubi ait, quod Juramentum præstitum circa materiam Juris recipit omnes limitationes, seu exceptiones Juris, sicut etiam docui *lib. 4. tract. 3. c. 9. n. 2.* quam ob rem cum Jus commune non exigat residentiam tam strictè, ut non ex pluribus causis absentiam beneficiarijs permittat, videlicet ad jura & commoda Ecclesiæ suæ prosequenda, imò etiam ob propriam utilitatem, peritã tamen licentiã Prælati, imò etiam sine licentiã ad tempus modicum *te. Gl. hic V. per jurium. Molina. n. 7.* idè etiam Juramentum sic intelligi, sicque materiæ subjctæ adaptari debet; præterquam si in Juramento, aut obligatione speciali quidpiam ultra Juris communis limites expressè adjiciatur, quo modo Canonici residentiam, per quam Jus proveniunt acquirere solent, tali modo implere in Germania coguntur, ut nulla unquam nocte extra civitatem mancant.

CAPITULUM XIV.

Cùm Dilectus.

PARAPHRASIS.

In Ecclesia Metensi statutum vigeat, sub certa pœna fructuum privationis, residentiam præcipiens Canonicis. Accidit autem, ut Magister Otto ejusdem Ecclesiæ Canonicus inter familiares Summi Pontificis versaretur, quippe ejus obsequio in scribendo utebatur Honorius tertius, qui etiam rescribit hîc, & mandat Capitularibus, ut dum dictus Otto in servicio suo commoratur, fructus præbendæ ipsi tribuantur, non obstante illo statuto; propterea quòd non minùs absens, si in Romanæ Sedis servicio occupetur, Ecclesiæ Metensi utilis esse censetur, quàm si præsens esset, quia sæpè accidit, ut ejusmodi Romæ residentis

operâ, & auxilio negotia singulorum, quæ ex Ecclesia ea particulari sunt, promoveantur.

SUMMARIUM.

1. Beneficiati, qui Roma in servicio Sedis Apostolicæ morantur, pro residentibus in Ecclesia sua haberi debent.
2. Si tamen Pontifici, quæ tali in obsequijs Ecclesiasticis obsequium præsent, non autem si morantur tantùm ob suum commodum, & propriã voluntate, in negotijs temporalibus.
3. Capitulum seu inferior Prælati non potest statuere aliquid contra Jus universale Canonicum.

Notandum primò, Beneficiarij, qui Romæ in servicio Sedis Apostolicæ morantur, pro residentibus in Ecclesia haberi debent. Ratio est partim ea, quæ in textu affertur, quia dum ibi morantur, multum Ecclesiæ suæ particulari, ejusque membris singulis, in expediendis negotijs, & promovendis juribus eorum prodesse possunt; partim, quia Ecclesia Romana Universalis censetur, quatenus aliarum omnium Ecclesiarum Mater, & Magistra est, consequenter, qui Ecclesiæ Romanæ servit, & obsequio tuo prodest, alijs quoque particularibus Ecclesijs prodesse, & inservire censetur, *argum. c. 3. de postulatione Prælatorum.* Et notat *Imola hic. n. 3.* Propterea, quòd honor, & proprietates Ecclesiæ originalis, ac matri-cis, quodammodo etiam derivetur in alias particulares subjectas Ecclesias, quare dici solet, quòd Clericus residens Romæ, residet ubique.

Advertunt autem DD. hîc *apud Abb. 2. n. 3.* quos sequitur *Rebuff. de dispensatione super non residendo n. 33. Azor tom. 2. lib. 7. c. 4.* quòd non omnes in Curia Romana commorantes hoc privilegio gaudere debent, sed ij tantùm, qui Pontifici, tanquam Pontifici, videlicet in Ecclesiasticis negotijs, aut divinis officijs obsequium, seu auxilium præstant; non item ij, qui principaliter ob suum commodum, aut lucrum,